

Küresel Ölçekli COVID-19 Pandemisi Başlayalı 4 Ay Oldu... Kapitalist-Emperyalist Sistemin Tiksindirici Anlamsızlığı ve Mutlak Acımasızlığı Üzerine Notlar

26.07.2020 • Ekonomi Politik Üzerine, Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Çevirisini aktardığımız bu makale Raymond Lotta tarafından yazılmış ve 20 Haziran 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/657/four-months-into-global-covid-economic-crisis-en.html>

“Ve insanların her ne kadar bu virüs belasını her yerde aşabilmek için kesinlikle meşru ve pozitif yönde arzuları olsa da, bu sistemin “normal” egemenliği altındaki kitleler açısından gerçek durumun ne olduğu kesinlikle göz önünde bulundurulmalıdır, hiç kimse kapitalist-emperyalist sistemin dayattığı bir “normallığe” geri dönmeyi arzu etmemelidir.”

Bob Avakian, Ölümçül “Normallik” İllüzyonu ve İleriye Doğru Devrimci Yol

Bunlar COVID-19 pandemisinin emperyalist dünya ekonomisine ve insanlığa vurduğu darbeye ilişkin bazı yansımalar. Bu yansımalar, bekleyen bu duruma ve bunun potansiyel olarak doğurduğu potansiyel radikal toplumsal değişikliklerin anlaşılmasına katkıda bulunulması amacıyla yazılmıştır. Bu düşüncelerin devamı da gelecektir.

Birinci Bölüm:

Temellere yönelik kavrama ve oryantasyon noktaları

COVID-19 doğal-biyolojik bir fenomendir. Aynı zamanda çok kolay bulaşabilen ve öldürücü de olabilen bir virüstür. Ancak bu sağlık krizinin nasıl gözler önüne serildiği ve buna nasıl yaklaşıldığı, bu tamamen içerisinde yaşadığımız sistemle alakalıdır. Ve bu sistem kapitalizm-emperyalizm sistemidir.

İnsanlık 1918 yılındaki influenza pandemisi ile paralel olmayan bir düzeyde, küresel çapta bir sağlık kriziyle karşı karşıya bulunuyor. Geçmişte yaşanmış influenza pandemisi, dünya nüfusunun üçte birine bulaşmış ve 50 milyon insanın ölümüyle sonuçlanmıştı. Koronavirüs ilk kez Çin’de 2019 yılının Aralık ayında keşfedildi ve çok kısa bir sürede küresel çapta bir sağlık krizine dönüştü. Şimdiye kadar dünya çapında tespit edilmiş 14 milyon vaka ve (bilinen) 590,000 ölüm var.

Şimdilik koronavirüse karşı bir aşı olmadığı gibi efektif bir tedavi yöntemi de bulunmuyor. Aynı şekilde insanlığın daha ne kadar süreyle belirsizlik içerisinde yaşayacağı, koronavirüs ve buna bağlı sonuçlarla yüzleşeceği de muğlak (şimdilerde yıllardan bahsediliyor). Bu hastalık insanlığın sıkı sıkıya sarmalandığı, küresel bir ekonomik sistem olan kapitalizm-emperyalizmin içerisinde ortaya çıkmış bulunuyor.

Bu sistem, bu kriz ile dünyada yaşayan milyarlarca insanın çıkarları doğrultusunda mücadele yürütmenin önündeki en büyük engeldir. Niçin?

Kapitalizm, hayli gelişmiş üretim araçlarının -fabrikalar, hammaddeler, ulaşım ve iletişim araçları, ve devasa lojistik ağları- özel mülkiyeti üzerinden organize olan bir sistemdir. Bu sistemin kendi içkin dinamikleri vardır. Kapitalistler, rekabet tarafından harekete geçirilerek, bu üretim araçları üzerinde herhangi bir hakkı bulunmayan emekçilerin sömürüsüne dayalı olarak daha fazla ve daha da fazla kar üretmek zorundadır.

Rekabet, bireysel sermayeleri, pazar payı elde edebilmesi ve rakiplerini yenebilmesi için devamlı olarak masrafları düşürerek, üretimi arttırmaya dayanır, ya da bunu yapmazlarsa kendileri yenilirler... Örneğin telekomünikasyon alanında Nokia, Apple, Samsung ve Huawei pazar üzerinde, patentler üzerinde ve maliyet efektifliği üzerinde (buna Kongo’da madenlerde sömürülen çocuklar da dahildir) devamlı olarak yarışır.

Bu sistem karın yönettiği, şekillendirdiği ve ekonominin tüm sektörlerinde yatırım önceliklerini buna göre tahrif eden bir sistemdir.

Bu iki hakikati göz önünde bulundurarak, kapitalizm altında hastalıkların engellenmesi ve tedavi edilmesiyle olan ilişkilerine bakalım:

- **1990'ların sonlarında, dünyanın en büyük 39 ilaç şirketi, Güney Afrika hükümetini, makul fiyatlı ve markasız anti-HIV ilaçlarını halka sunmaması için dava etti.** Anti-viral HIV ilaçlarının Afrika'ya ulaşması yıllar sürdü. Bunun adı cinayettir!
- **2016 yılının sonlarına doğru büyük ilaç firmaları, özellikle de Afrika dahil olmak üzere yoksul ülkelerde her yıl yüz binlerce çocuğun ölümüne neden olan malarya hastalığına karşı aşı geliştirmekten "geri adım attı".** Neden? New York Times'ın "business" sayfalarında kalın harflerle belirtilmiş olduğu gibi: "Koruyucu aşı için para ödeyemeyecek fakir çocuklar için aşı üretmek için kimsenin parası yok."

Bu Sistem Altında Hiçbir Şekilde Bilinçli ve Kapsamlı Bir Ekonomik-Ekolojik Planlama Yok

Bu sistem altında, insan toplumunun kaynakları ve yapabilecekleri insanlığın çıkarı ve iyiliği doğrultusunda kullanılmaz. Bu sistem altında bilinçli ve kapsayıcı bir ekolojik-ekonomik planlama YOKTUR. Öte yandan, modern kapitalist-emperyalist ekonomi ciddi şekilde birbirine bağımlı bir sistemdir: GM'nin (General Motors) alüminyuma, makine parçalarına, eğitilmiş işçilere ve araçlarını alması için insanlara ihtiyacı vardır. Ancak özel mülkiyetin ekonomisinde ve kontrolünde hareket eden rekabet halindeki sermayede, her biri karını maksimize etmeye çalışır ve bu gereklilikler pazar içindeki alım ve satım ile karşılanır. Yapılan yatırımların "hakkını verip vermediği", "sonradan" keşfedilir.

Devasa sermaye blokları, bir bütün olarak Amerikan ekonomisini domine eder ve temelde birbirleriyle devamlı olarak rekabet halindedir. Emperyalist Amerikan devleti, kapitalist yönetici sınıfların stratejik çıkarlarının koruyuculuğunu yapar. (Bu çıkarların nasıl karşılanması gerektiği veya nasıl değiştirileceği ile ilgili hakim sınıflar arasında devamlı olarak bir çekişme mevcuttur)

Ve işte tam da bu sebeplerden ve daha pek çoklarından ötürü bu sistem altında insanlığın yüksek çıkarlarına uygun önlemler almak ve üretimi rasyonel bir şekilde, insanların yiyecek gibi, barınma gibi, sağlık gibi, temel toplumsal ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırmak ve entelektüel ve kültürel anlamda zengin bir hayatı sağlamak mümkün değildir. Fakat bu mümkündür! **Bob Avakian tarafından yazılmış olan, Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa’da öne çıktığı gibi, bu sistemi alaşağı edecek bir devrim yoluyla ve bunu sosyalizm ile değiştirerek, komünizme geçişi sağlayarak bu mümkündür.**

Devamlı olarak pazarların kaymalar yaşadığı ve kar imkanlarının değiştiği, ortada büyük miktarlara dayalı bir rekabetin olduğu bireysel sermayenin ufku kısa vadelidir. Tesla, Dell, Microsoft gibi şirketler ve diğerleri, lityum bataryaları için kobalt madenlerinin uzun vadeli çevresel etkilerini düşünmezler (insan yaşamlarından bahsetmiyorum bile). Yine belirtmek gerekirse, toplumsal seviyede ve küresel ölçekte geliştirilen bir plan yoktur. Verili bilgilerimiz ve önceden bilebilme becerimizin maksimumu ile sağlıkla ilgili felaketlere ve doğal afetlere hazırlanabilmeliyiz. Örneğin, iklimle ilgili acil durumlara, hortumlara ve su seviyelerinin yükselmesine karşı, hastalıklara ve sağlıkla ilgili acil durumlara ve diğer başkalarına ve uzun vadeli olanlara karşı hazırlanmak zorundayız.

O yüzden şunu söyleyebiliriz, COVID-19 pandemisinden önce kriminal bir hazırlıksızlık durumu vardı: uzun süredir dünyada sık bir şekilde karşılaştığımız hayvandan insanlara geçen hastalıklara yönelik çok az bütçe ayrılmış ve çok az tedavi geliştirilmişti... Bunun bir başka örneği ise koruyucu medikal malzeme ve ekipmanları üretme ve stoklama noktasında çok derin bir başarısızlık olması ve şu anda da bu krize karşı verilen cevabın tamamen gelişigüzel ve rastgele olması ve bütün bunların emperyalist Amerikan devletini yöneten bilim karşıtı, faşist bir kaçık tarafından alevlendiriliyor olmasıdır.

Ezen ve Ezilen Uluslar Şeklinde Bölünmüş Bir Sistemde Baş Gösteren Bir Pandemi

Bu sistem, ABD, Japonya, Çin**, Rusya ve Almanya gibi bir avuç güçlü kapitalist ülkenin “küresel güneyi” baskı altına alıp yağmaladığı bir sistemdir. Koronavirüsle ilgili sağlık acil

durumu yayıldıkça ve kötüleştikçe, bu emperyalist güçler, bilimsel ve medikal malzemeler için rekabet ediyorlardı. Aynı şekilde bu emperyalist güçler; maske, eldiven, laboratuvar önlüğü, solunum cihazı gibi malzemeler üzerinden **“teklif savaşlarına”** başladılar. Örneğin Brezilya’nın bazı şehirlerinde, virüs testlerinde kullanılan çeşitli kimyasal malzemeler başarılı bir şekilde Amerika’ya kaçırıldı.

Krizin henüz daha başlarındayken, Trump, Üretim Savunma Yasasını çıkarttı. Bu yasa ile birlikte Amerika’dan dışarıya kritik medikal malzemelerin satışı yasaklandı, bu durum virüsle mücadele etmeye çalışan ve sağlık çalışanlarını koruması gereken yoksul ülkelerin pek çoğunu çaresizlik içinde bıraktı. 1 Temmuz’da İnsan Sağlığı ve Hizmetleri Departmanı, *remdesivir* adlı, virüsten iyileşme sürecini düşüren ilacın *küresel çapta üretilen üç aylık stokunu* aldığını duyurdu.

Ana akım medyada kimi zaman Afrika, Asya ve Latin Amerika’nın yoksul ülkelerinin, sözde “küresel Güney’in”, sağlık sistemlerinin ve altyapılarının yetersizliğinden ötürü pandemi zamanlarında “kırılgan” yapıda olabildiklerini söyleniyor. **Bu, büyümesine engel olunmuş ve büyük bir kısmı emperyalizm tarafından yok edilmiş sağlık sistemleri için söylenebilecek acımasız ve kendine hizmet eden bir hasır altı etmedir.**

2019 yılında, yarısı neredeyse Afrika’da olmak üzere, toplamda 64 ülke, emperyalistlerin kredi kurumlarına dış borçlarını ödeyebilmek için sağlık hizmetlerine yaptıkları harcamalardan daha fazla harcama yaptı! Bu ülkeler yıllar boyunca emperyalist ülkelere aldıkları borçları ödeyebilmek için sağlık bütçelerini kesmek, sağlık eğitimlerini durdurmak ve sağlıkla ilgili araştırmalarında kesintiye gitmek zorunda kaldılar. Bu krediler emperyalist sistemin bütün yapısını ve baskı sistemini güçlendirmektedir, ithalata dayalı üretim ve hammadde kaynaklarının kurutulması ile bu ülkeler emperyalizmin tahakkümü altına giriyor ve ihtiyaçlarına hizmet ediyorlar. **Ve tam da şu an da bu yoksul ülkeler sağlık krizi nedeniyle derin ekonomik gerilemeler yaşarken, bu durumu atlatabilmek için milyarlarca dolar daha kredi almak zorunda kalacak ve üzerlerindeki yük çok daha artacak.**

Emperyalizmin Dünyayı “Yamultması”

Kendimize şunu hatırlatalım, pandemi dünya çapında olan bir fenomendir. (*pan* her yer anlamına gelir.) Ve burada bir pandeminin içerisindeyiz ve **bu hastalığı efektif bir şekilde önlemenin olası bir yolu olan aşının kendisi ilaç sanayisinin devlerinin ve de onları destekleyen Amerika, Çin gibi milli emperyalist devletlerin birbirleriyle olan rekabetlerine tabi.** Kapitalin sapık mantığında, “ilk ulaşan olmak” bunu başaran şirketler için inanılmaz karlar anlamına geliyor. (bunu koruyan ise sözde entelektüel mülkiyet haklarıdır). Ve aynı şekilde “ilk ulaşan olmak” bu emperyalist devletler arasında bir eşik daha atlamak anlamına geliyor.

Trump, Amerika’nın aşı bulma çalışmalarının adını “Warp Speed Operasyonu” olarak koydu. Aslında bu durum, karın ve emperyalist manevraların güvenli gelişim, teknoloji ve bilimsel bilginin uygulanması üzerindeki dayatmasıdır. **“Önce Amerika” için aşı mı? Defolup gitsinler... önce bütün dünya gelir!**

Eğer meselenin temel noktasının anlaşılmasına geri dönecek olursak: Bu pandemi doğal-biyolojik bir fenomendir, ancak nasıl yayıldığı ve bununla nasıl başa çıkıldığı ayrılmaz ve korkunç bir şekilde içinde yaşadığımız kapitalist-emperyalist sistem ile sıkı sıkıya bağlıdır.

2.Dünya hem son yüz yıldaki en büyük pandemiyi hem de en büyük ekonomik daralmayı tecrübe ediyor. Dünya ticaretinde, üretim ve dağıtımdaki aksamaları ile ekonomik krizin anlık çökerticisi koronavirüs oldu. Ancak dünyanın çevresinde milyarların yaşamları ve sağlıkları üzerinde devasa bir hasar oluşturan süregelen ekonomik krizin altında yatan karakter ve dinamikler... kâr merkezli kapitalizm-emperyalizm sistemidir.

Dünya kapitalist ekonomisi pandemiden önce de zaten zayıf ekonomik büyümesiyle ve devasa, denge bozucu borç birikimiyle yüzleşmişti. Pandemi ve bu krizi kontrol altına alabilmek için emperyalist güçler tarafından şirketlerin kurtarılması ve finansal sisteme para enjekte edilmesini de içeren önlemlerin alınması, olayların daha da dengesini bozabilir.

Yatırım akışını ve küresel ticareti sekteye uğratan ABD emperyalizmi ve Çin emperyalizmi arasındaki ekonomik ve jeopolitik rekabet pandemiden önce de yoğunlaşmaktaydı. Pandemiyle birlikte bu rekabet daha da keskinleşmiştir.

Emperyalist Tedarik Zincirleri... Arz “Şokları”... ve Krizin Başlangıcı

Emperyalist tedarik zincirleri ile başlayalım, çünkü bu kriz “arz şoku” adı verilen olayla başladı. Geçen birkaç on yılda dünya kapitalist ekonomisi çok daha küreselleşti.

Çoğu ürün, ister araba, elektronik alet, uçak motoru ya da tıbbi ürünler olsun, farklı üretim birimlerinin karmaşık bir üretim sürecinin bir parçası olduğu devasa bir küresel işbölümü ile üretilir. Örneğin, bilgisayarda kullanılan hammaddeler Afrika’da çıkarılır; bunların montajı Çin’de olabilir. Target, H&M ve Walmart tişört, elbise ve kot pantolon üretmek için Bangladeş firmalarıyla -daha çok kadınların çalıştıkları cehennem gibi ter atölyeleri ile- taşeron sözleşmeler yapar.

Böylece metalar küresel tedarik zincirinde farklı bağlantılardan ve birçok ülke sınırından geçer. **Ve her üretim ve taşıma aşamasında, kâr dışarı ve yukarı yoğunlaşarak bu tedarik zincirlerini kontrol ve organize eden emperyalist ülkelerde merkezileşmiş büyük uluslararası bankalara, şirketlere ve de emperyalist devletlere doğru çekilir.** Birçok üreticiyi kontratlara bağlamak için fiyatları düşürerek -daha acımasızca emeklerini sömürerek- rekabet etmeleri için onları baskı altında tutarlar.

Mart ayında, koronavirüs küresel tedarik zincirleri üzerinden yayılıyordu. İşçileri enfekte ediyordu ve üretimi sekteye uğratıyordu. Çin’de ve Asya’nın bazı bölümlerinde tesis kapatmaları bunun erken belirtileriydi. Dünyanın farklı yerlerinden bu tedarik zincirlerinde üretime giren parçaların envanterleri giderek küçülüyordu. Bu durum karşısında Çin, ekonomisinin büyük çoğunluğunu kapattı. Virüs Avrupa ve ABD’ye yayıldıkça, yayılmayı kontrol altında tutmak için önlemler alındı: Seyahat kısıtlamaları, perakendecilerin kapatılması, evde kal mesajları ve karantina. Yoksul ülkelerdeki üreticilere verilen siparişler iptal edildi ve bu durum büyük işten çıkarmalara sebebiyet verdi.

Bu nispeten geleceğe yönelik belirsiz kazanç olasılıkları, arz kesintileri ve azalan taleple yüzleşen firmaların yatırımlarını kesmeleriyle hızla dünya kapitalist ekonomisinde “şoka” sebep oldu. Bunu takiben büyük işten çıkarmalar yaşandı; bankalar kredi vermeyi kesti; bunu havayolu sektörü gibi emperyalist ülkelerin önemli sektörlerinin

kazançlarının uçup gitmesi izledi; iflaslar ufukta belirliyordu ve birçok küçük işletme tamamen kapandı. Ezilen ülkelerde ekonomik faaliyetler tamamen durdu, limanlar kapatıldı, fabrikalar kapatıldı, uçuşlar iptal edildi ve oteller boşaltıldı. Önceden söylendiği gibi, bağımlı ülkelerin hükümetleri milyarlarca dolarlık borç yükü altına girdi.

Krizin Bazı Ölçütleri

IMF'nin bir finans kolu tarafından dünya ekonomilerinin birçoğunun bu yılın ilk üç ayında yüzde 25 ilâ 40 (yıllık oranda) küçülmüş olabileceği tahmin edilmektedir. **Haziran 2020 IMF Dünya Ekonomik Görünümü [World Economic Outlook] iz düşümlerine göre, gelişmiş kapitalist ülkelerde büyümenin 2020 yılında %8 düşmesi beklenmektedir. Hindistan'da ekonominin %4.5 küçülmesi, Meksika ve Brezilya'da sırasıyla %10.5 ve %9.1'lik küçülmeler öngörülmektedir. 2020'de küresel ticaretin %11.9 düşmesi beklenmektedir.**

Yukarıdaki verilerin içselleştirilmesi neden önemli ve bunlar neden umurumuzda olmalı? Çünkü bu durum ekonomik aktivitedeki ciddi düşüşü yansıtmaktadır. Ve tamamen bundan ötürü, halk kitlelerinin gelir kaynaklarını kaybetmeleri ve yaşayabilmek için mücadele vermeleriyle -daha da sert toplumsal ve ekonomik durumlara maruz kalmaları ile- çok daha kötü biçimlerde yaşanacak acı ve yoksulluğa işaret etmektedir.

- Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ) [International Labor Organization (ILO)] Haziran'ın sonuna doğru **ekonomik aktivitedeki azalmanın Nisan-Haziran 2020 arasında küresel çalışma saatlerinde muhtemelen %14 düşüşe sebep olduğunu rapor etmiştir, bu 400 milyon tam zamanlı işe eşittir.** ABD'de, işverenler 30-40 milyon arası işçiyi işten çıkarmış ya da kovmuştur. İş piyasasına bu darbe özellikle de evden çalışma şansı olmayan düşük vasıflı işçiler üzerinde şiddetli olmuştur.
- **“Kayıt dışı istihdam” altında oldukları söylenen yaklaşık 2 milyar işçi -daha çok baskı altındaki ülkelerde düzenli iş saatlerine ve ödemeye sahip olmayan, ya hiç ya da çok az güvenlik düzenlemesi ve yardıma erişimi olan işçilerin %80 kadarı (1.6 milyar)- hayatlarını kazanma becerilerine ciddi bir darbe almanın eziyetini çekmektedir.**

- Bu aynı UÇÖ raporu pandeminin kadınlar üzerindeki orantısız etkisinin altını çizmektedir. **Küresel olarak, %36.6'lık erkeğe kıyasla, kadınların %40'ı koronavirüs tarafından en çok zarar gören dört sektörde çalışmaktadır.** Kadınların yüksek derecede ev işlerinde, sağlık ve sosyal hizmet sektörlerinde yoğunlaşmış olması da onları daha ciddi şekilde virüs bulaşması ve yayılması riskine ve gelir kaybına uğratmaktadır. Aynı zamanda, **çocuk bakımı için iş bölümü, okulların ve bakım hizmetlerinin kapanmasıyla daha da kötüleşerek pandemi boyunca daha da dengesiz hale gelmiştir.**
- Pandemi öncesinde, 820 milyon insan zaten “kronik olarak açlık sınırındaydı”. Ancak şimdi gelirlerin ciddi şekilde etkilenmesi ve göçlerle bu sayı son derece artacaktır. **Birleşmiş Milletler tahmini olarak 2020 sonunda 265 milyon insanın akut gıda yetersizliği (aşırı açlık ve açlıktan ölüm) ile karşı karşıya kalabileceği konusunda uyarı yaptı - krizden önceki 135 milyona kıyasla bu önemli bir artıştır.**

Bu sistemin “normal” işleyişi insanlık için kabul edilemez. Bu daralma felaketleri yoğunlaştıracak ve çoğaltacaktır.

Emperyalist Ülkelerde Kârlılık, Uyarıcılar ve Asalaklık

Mart ayında üretimin ve yatırımın yıkılmasıyla, borsa çöktü ve mali piyasalar dondu. ABD Merkez Bankası (ABD'nin, faiz oranları gibi para akışı ve mali politikaları etkileyen merkez bankası) devasa bir para enjeksiyonuyla bu duruma müdahil oldu. **Bu 2008-2009'da olduğundan daha büyük bir finansal erimeyi önlemek için yaklaşık 3 trilyon dolar gibi bir meblağa eşit miktardaydı.** Şirketleri kredi çekmeye özendirmek için bu müdahale faiz oranlarını neredeyse %0'a indirdi. Merkez Bankası, mali yatırımcılara trilyonlarca doların akıtılması ile pek çok krediyi satın aldı

Bundan sonraki 4 ayda, borsa yeni seviyelere erişti. Borsanın altında yatan ekonomiden, nihai olarak bağlı olduğu ve ayrılamayacağı (başka bir zaman tartışılacak) **küresel üretim temelinden bir çeşit ayrışması söz konusu oldu.** Böylesi görelî bir kopuş var: Fakat bu durum, ekonomi krizdeyken ve dünyanın her tarafında milyarlarca insan acı çekerken, belirli bir yatırımcı sınıf tarafından türlü spekülasyonlar temelinde borsa ve bono marketlerinde devasa bir mali zenginliğin elde edilmesine dayanır.

Bu pandemi öncesi durumun bir yansıması ve daha da yoğunlaşmasıdır. **Birkaç yorumcunun dikkate aldığı gibi, 2008-2009 buhranından sonraki 10 yıl, ABD ekonomisi kredilerle beslenen bir balonun içindeydi.** ABD ve diğer kapitalist ekonomiler, ancak özellikle ABD, verimli yatırımda düşük gelişme ve artan bir borcu tecrübe etti. Kârlılık, yatırım getirisi, ABD ekonomisinin verimli sektörlerini daralttı ve bu yatırımı sınırlandırdı.

Geçen birkaç yılda dünya ekonomisinin büyümesi giderek yavaşladı. **2019’da, küresel büyüme 2008-9’dan beri en düşük seviyeye indi. Ve bu düşük büyüme ortamında, pazarlar için, teknolojik avantaj için ve tedarik zincirleri üzerinde kontrol için rekabet gittikçe büyüdü.** Şirket borçlanmaları zaten yüksek seviyelerdeydi. Şu an ise, pandemi/ekonomik kriz altındaki 4 ayda şirket iflas beyanları 2009’dan beri en yüksek seviyelere ulaşmış bulunuyor.

Bunlar dünyanın temel para birimi olan Dolar’ın sağlamlığının altını oyabilecek “mali şoka” ve krize sebep olabilecek dengesiz mali ve ekonomik koşullar.

ABD-Çin Çekişmesi Tırmanıyor

Bu durum aynı zamanda ekonomik ve askeri açıdan ABD-Çin arasındaki emperyal rekabetinin arka planının bir parçasıdır. Çin ekonomisi pandeminin başlangıcındaki düşük üretim noktasından az miktarda yükseliş yapabildi. Çin’in bu sene %1 büyümesi bekleniyor ki, bu durum ABD’nin büyümesindeki beklenen düşüş göz önüne alındığında, her ne kadar ABD dünyadaki egemen ekonomik güç olarak kalacak olsa da bu ABD ve Çin ekonomileri arasındaki boşluğun Çin’in lehine azalacağı anlamına geliyor. **Dolayısıyla pandemi boyunca ABD ve Çin arasındaki gerilim; esas olarak ticaret ve pazar erişimi, yeni telekomünikasyon teknolojileri ve krizi çözmede Dünya Sağlık Örgütü’nün araştırma ve katkıları konusundaki rolü üzerinde yoğunlaştı. Ve hem Çin hem de ABD askeri güçlerini arttırdılar. Bu iki güç arasında çatışma tehlikesi hızlanarak yükselmektedir.** İleride bu konuda ve bunun insanlık üzerindeki etkisi hakkında daha fazla yazacağım.

Yüksek derecede birbirine bağlı hale gelmiş bir dünyada... Pandeminin anlatılamaz acılara sebep olduğu bir dünyada... Uluslararası işbirliğinin çok daha önemli olduğu

bir dünyada... Halen emperyalizmin dayatmaları hükmediyor. Bu acımasız, mantıksız ve gereksizdir.

* Lifting the Patent Barrier to New Drugs and Energy Sources [Yeni İlaçlara ve Enerji Kaynaklarına Patent Bariyerini Kaldırmak], *New York Times*, 4/12/16

** Çin Halk Cumhuriyeti kendini sosyalist addetmektedir. Ancak kâr etrafında organize edilmiş ve sömürü temelinde tamamen kapitalist bir toplumdur. Çin dünyanın her yerine sermaye ihraç etmektedir. ABD ve diğer emperyalist güçlerle mücadele ve rekabette küresel bir sömürü ve etki ağı kurmuştur. 1949'da, Mao Zedong tarafından önderlik edilmiş gerçek bir devrim iktidarı almış, sosyalist bir toplum yaratılmış ve yüz milyonlar sömürü ve baskıdan arınmış bir toplum yaratma amacına sarılmıştır. Ancak Komünist Parti ve sosyalist devletin yapıları içinde yeni bir kapitalist sınıf ortaya çıkmıştır. Mao 1966-76 arasında devrimi derinleştirmek ve kapitalist restorasyonu engellemek için Kültür Devrimi'ni başlatmıştır. Ancak 1976'da, bu yeni kapitalist sınıf iktidarı ele geçirmiş ve böylece Çin günümüzde emperyalist bir güç haline gelmiştir.